

HORIZONT 2022/8

Migrációkutató Intézet

Sayfo Omar: [Az orosz-ukrán konfliktus hatása a migránskibocsátó arab országokra](#)

Sayfo Omar: Az orosz-ukrán konfliktus hatása a migránskibocsátó arab országokra

1. BEVEZETÉS

Noha a harcok zajlanak, így a károk összeírása még nem kezdődhetett meg, már most látszik, hogy az orosz-ukrán háború globális gazdaságra gyakorolt hatása meghaladhatja a 2008-as pénzügyi válságét. Az olaj, a földgáz és a gabona világpiaci ára növekszik, nemzetközi ellátóhálózatok omlanak össze, a globális infláció megugrott, a növekedés pedig visszaesett.¹ A recesszió várhatóan súlyosan érinti a nem olaj és gáztermelő közel-keleti és észak-afrikai országokat, elsősorban Tunéziát, Egyiptomot, Szíriát, Libanont, Jordániát és Jement, valamint a migrációs szempontból kulcsfontosságú Törökországot. A fenti országok egy részének sérülékenysége már bebizonyosodott: a 2011-es, arab tavasznak nevezett felkeléssorozat fontos előzménye volt, hogy a 2008-as recesszió nyomán csökkentek a külföldről érkező beruházások, megemelkedtek az energiaárak, illetve különböző okokból nőttek az élelmiszerárak, így a regnáló rezsimek nem tudták fenntartani bőkezű támogatási rendszereiket.² A felkelések nyomán több ország destabilizálódott, és 2015-ben korábban nem látott méretű

¹ EIU 2022.

² CAIRN 2013.

ABSZTRAKT

Az orosz-ukrán konfliktus drámai következményekkel járhat az olaj és gázkinccsel nem rendelkező arab országok számára. A gabona világpiaci árának megugrása, az energiahordozók árának növekedése, az Oroszországból és Ukrajnából érkező turisták elmaradása súlyos károkat okoz az egyébként is gazdasági nehézségekkel küzdő országoknak. A nehezedő megélhetés miatt az eleve magas migrációs kedv rövid és középtávon növekedni fog, így az Európába irányuló illegális migráció is fokozódhat.

migrációs válság kezdődött, az azóta is tartó recesszió nyomán pedig máig folyamatos a fiatalok illegális elvándorlása.

A Migrációkutató Intézet elemzésében azt vizsgálja, milyen hatással lehet a jelenlegi és potenciális migránskibocsátó arab országokra, valamint a közel négymillió menekültet elszállásoló Törökországra a jelenlegi orosz-ukrán konfliktus. Ezen belül az elemzés négy fő területre, a gabonaárak növekedésére, az energiaárak emelkedésére, a turizmusból származó bevételek elmaradására, valamint az Oroszország esetleges gyengülésével járó regionális biztonsági kockázatokra koncentrálna.

2. GAZDASÁGI VÁLSÁG ÉS MIGRÁCIÓ

2020-ban az Európába illegálisan érkező migránsoknak a felét különböző arab országok polgárai, ezen belül szíriaiak (17,3%) marokkóiak (13,7%) algériaiak (10,6%) és tunéziaiak (10,5%) adták.³ Ezen országok közül egyedül Szíriában zajlottak korábban jelentős népmozgást előidéző harci cselekmények, de 2020 márciusában nagyjából ott is elhallgattak a fegyverek. Az emberek többsége tehát elsősorban gazdasági okokból vágott neki az útnak. Az arab országokban ugyanis a fiatalok körében mért munkanélküliség a világ valamennyi régiója közül a legmagasabb, megközelíti a 30%-ot.⁴ Egy 2020-as felmérés szerint az arab fiataloknak a fele, vagyis százmillió ember gondolkozik az emigráción.⁵ Noha erre vonatkozóan frissebb adatok nem állnak rendelkezésre, a főbb kibocsátó országok romló gazdasági helyzete nem ad okot az optimizmusra.

A 2021-ben Európába érkező szíreknél jelentős része nem az anyaországból, hanem Törökországból indult útnak, ahol hozzávetőleg 3,6 millió szíriai és több százezer egyéb menekült él. Noha az Európai Unióval 2016-ban kötött migrációs paktum eredményeképp a hatóságok szigorúan őrzik a Görögországgal és Bulgáriával közös határaikat, folyamatos a szírek északra szivárgása. A migrációs kedvet növeli, hogy a 2018 óta tartó gazdasági mélyrepülés miatt egyre több menekült veszíti el a munkáját és nő a török lakosság szíriaiakkal szembeni ellenszenvé.

---

³ EUROPEAN COMMISSION 2021.

⁴ STATISTA 2022.

⁵ MIDDLE EAST EYE 2020.

Emellett az ország továbbra is ugródeszkeként szolgál más arab államok polgárainak is, akik Törökországba vízum nélkül léphetnek be, majd onnan szárazföldön Európa felé veszik az irányt.

Törökország a déli határait is lezárta a Szíriából érkezők előtt, de a Szíriában is egyre romló gazdasági helyzet miatt az illegális átszivárgás jelentős, a többség pedig Európába szeretne eljutni. Nem véletlenül, hiszen Szíriában a munkanélküliség meghaladja az 50%-ot, a Vöröskereszt becslései szerint a lakosság 90%-a él a szegénységi küszöb alatt.⁶ A lakosság 60%-ának, 12,4 millió embernek az élelmiszerellátása bizonytalan: 2020 és 2021 között az árak közel háromszorosukra nőttek.⁷

Romlik a helyzet Libanonban is, melynek gazdaságát magával rántotta a szomszédos Szíria összeomlása. Az infláció a világ országai közül itt a legmagasabb, az elmúlt három évben pedig egyes élelmiszerek ára a korábbinak négy-tízszeresére nőtt.⁸ A mélyrepülés miatt nemcsak a helyiek, de az országban élő 1,5 millió szíriai menekült helyzete is romlott. 2019-ben 55%-uk, 2021-ben viszont már 89%-uk élt a szegénységi küszöb alatt, miközben 93% halmozott fel adósságot annak érdekében, hogy ennivalót tudjon vásárolni.⁹ Emiatt az elmúlt évben jelentősen megnőtt a Ciprus irányába illegálisan útnak indulók száma,¹⁰ és a balkáni útvonalat is egyre gyakrabban használják eddig Libanonban élő sírek, palesztinok és magukat síreknek mondó libanoniak.

A romló gazdasági helyzet miatt 2020 és 2021 között a Tunéziából kiinduló illegális migráció is rekordokat döntött, az Olaszországba illegálisan érkezőknek már 40%-a tunéziai volt.¹¹ Algériában a társadalom 75%-át kitevő fiatalok körében 35%-os a munkanélküliség és a romló gazdasági helyzet miatt egyre többen indulnak el illegálisan Európa irányába.¹²

---

⁶ IFRC 2021.

⁷ WORLD BANK 2020.

⁸ BLOOMBERG 2021.

⁹ AL-JAZEERA 2021.

¹⁰ SOCIAL EUROPE 2021.

¹¹ GLOBAL INITIATIVE 2022.

¹² WASHINGTON INSTITUTE 2019.

Hogy az orosz-ukrán konfliktus mekkora recessziót okoz a globális gazdaságban, azon belül a migránskibocsátó arab országok gazdaságában, egyelőre nem látszik. A helyzet további romlása azonban biztosra vehető.

3. A GABONA DRÁGULÁSÁNAK HATÁSAI

A népességnövekedés és a klímaváltozás miatt az arab országok évről-évre nagyobb volumenű élelmiszerimportra szorulnak. A gabona világpiaci árának növekedése nagyban közrejátszott abban, hogy a 2000-es évek második felében társadalmi feszültségek alakultak ki Tunéziában, Egyiptomban, Szíriában és más országokban.¹³ 2019-ben Libanonban és Irakban az emberek részben a növekvő élelmiszerárak miatt vonultak az utcákra, ugyanabban az évben pedig a Szudánt 30 éve uraló Omar al-Basírnak is részben a kenyér árának megnövekedése miatt kirobbanó tüntetések miatt kellett távoznia. A Közel-Keleten tehát a búza és a kenyér ára biztonsági kérdés.

Oroszország és Ukrajna együttesen a világ búzaexportjának negyedét, kukoricaexportjának 20%-át, napraforgóolaj-exportjának pedig 80%-át adják. A Covid-19 miatt bekövetkező logisztikai problémák miatt a búza világpiaci ára 2020 áprilisa és 2021 decembere között eleve 80%-kal nőtt,¹⁴ az orosz invázió második napján pedig a búza világpiaci ára minden rekordot megdöntve tonnánként 344 euróra emelkedett.¹⁵ A növekedés végét még nem látni, de a kilátásokat rontja, hogy Oroszország leállította ammónium-nitrát műtrágya exportját, így a gabonafélék termelési költsége várhatóan tovább nő, a hozam pedig sok országban visszaesik.

2021-ben Oroszország búzaexportjának 70%-a, Ukrajnáénak 50%-a a Közel-Keletre és Afrika irányult, Ukrajna gabonakereskedelmének pedig 95%-a az instabillá vált Fekete-tengeren keresztül zajlik.¹⁶ Az emelkedő árak és logisztikai nehézségek elsősorban Egyiptom, Tunézia, Szíria, Libanon és Jemen számára jelenthetnek gondot.

---

¹³ SAIS REVIEW 2015.

¹⁴ BLOOMBERG 2022.

¹⁵ FRANCE 24 2022.

¹⁶ USDA 2021.

A 104 millió lakosú Egyiptom a világ legnagyobb búzaimportőre, Oroszországnak pedig a második legnagyobb vásárlója. Az országban 2021-ben 9 millió tonna búza termett, ami a helyi fogyasztásnak csupán 50%-át elégíti ki.¹⁷ Kairó importjának 50%-át Oroszországból, 30%-át Ukrajnából fedezi. Egyiptom a konfliktus kirobbanása óta igyekszik diverzifikálni importját, de az egyiptomi kereskedelmi hatóság által búzabeszerezésre kiírt nemzetközi tender egyelőre eredménytelen és az ellátásban már most súlyos hiány mutatkozik.¹⁸ Az ország stratégiai tartalékai öt hónapra elegendőek. Az egyiptomi lakosság 30%-a a szegénységi küszöb alatt él és súlyosan érintené, ha az állam nem tudná a jelenlegi mértékben támogatni a kenyér árát.

Hasonló a helyzet Tunéziában, amely 2021-ben 1,6 millió tonna búzát, a nemzeti fogyasztásnak csupán a felét termelte meg, importjának pedig összesen 80%-át Ukrajnából (984 ezer tonna) és Oroszországból (111 ezer tonna) fedezte.¹⁹ A kihívások érzékeny időben érik az ország elnökét, Kaisz Szajedet, aki 2021 nyarán feloszlatta a parlamentet és most az egyre súlyosbodó gazdasági válság közepette próbálja hatalmát konszolidálni.

Míndeközben a szárazság valamennyi észak-afrikai országban visszaveti a termelést és növeli az importigényt.²⁰ 2021-ben Algériában például 40%-kal csökkent a hozam, így az ország mindössze 3,9 millió tonna gabonát termelt, miközben 7 millió tonnát importált.²¹

A polgárháborús Jemenbe, ahol már most 16,2 millió ember, a lakosságnak 54%-a küzd élelmiszerhiánnyal, a búzaimport közel fele érkezik Oroszországból és Ukrajnából.²² A válság következményei egyelőre beláthatatlanok. A szintén háború sújtotta Szíriában már most bizonytalan 12,4 millió ember élelmiszerellátása.²³ Az ország évi 1,5 millió tonna búzát importál, ami

---

¹⁷ STATISTA 2021.

¹⁸ AHARAM ONLINE 2022.

¹⁹ ARABIC NEWS 2021.

²⁰ GRO INTELLIGENCE 2022.

²¹ HELLENIC SHIPPING NEWS 2021.

²² ALTAYAR 2022.

²³ WFP 2021.

a közel-keleti államot sújtó szárazság miatt várhatóan nőni fog.²⁴ A válságot valamelyest enyhítheti, hogy Szíria fő partnere Oroszország, amely saját politikai befolyásának megőrzése érdekében várhatóan a válság ellenére is prioritásnak tekinti majd vállalásainak teljesítését.

Talán ennél is súlyosabb a helyzet a 2019 óta gazdasági válsággal küzdő Libanonban, ahol az emberek 80%-ának már most sincs pénze elegendő ennivalóra.²⁵ Az ország búzaimportjának 81%-a Ukrajnából, 15%-a pedig Oroszországból származik.²⁶ A helyzetet rontja, hogy a bejrúti kikötőben 2020 augusztusában bekövetkezett robbanásban 45 ezer tonna gabonatartalék semmisült meg, aminek pótlása eddig nem történt meg.²⁷ A libanoni kormány a háború kirobbanását követően bejelentette, hogy a fellépő hiányt az Egyesült Államokból és Kanadából kívánja fedezni. Noha ez Washington más stratégiai szövetségeseinek, így Egyiptomnak és Jordániának is alternatívát jelenthet, az eddigi egy hét helyetti 25 napos szállítás többletköltsége és a megnövekedő világpiaci árak várhatóan súlyos többlet terheket rónak valamennyi arab országra.

4. AZ OLAJ- ÉS GÁZÁR NÖVEKEDÉSÉNEK A HATÁSAI

Az orosz inváziót követően az olaj világpiaci ára 2014 óta először hordónként 110 dollár fölé emelkedett és a növekedés még nem állt meg.²⁸ A földgáz világpiaci árában 50%-ot meghaladó áremelkedés várható.²⁹

Az olaj- és gáztermelő arab országok rövid távon profitálnak az energiaárak növekedéséből. Nemcsak az olajból és a földgázból, de az alumíniuméból és a műtrágyáéból is, melyeknek Oroszország mellett az Öbölmenti Együttműködési Tanács (GCC) országai is fontos exportőrei. Ezek az országok most Európa irányába nyithatnak, jelentős piacot véve át Moszkvától.

Az olaj- és gázimportőr arab országokban ellenben rövid és középtávon súlyos problémák várhatók. A tunéziai kormány február 25-én jelentette be, hogy az emelkedő olajárak súlyosan

---

²⁴ REUTERS 2020.

²⁵ INDEPENDENT 2021.

²⁶ THE NATIONAL NEWS 2022.

²⁷ FRANCE 24 2020.

²⁸ BBC 2022.

²⁹ REUTERS 2022a.

érintik az ország költségvetését.³⁰ Libanonban a valutahiánnyal küzdő állam még 2021-ben visszavágta az ország áramellátásáért felelős Electricité du Liban üzemanyag-kiadásait, ami (egyebek mellett) hozzájárult ahhoz, hogy az ország egyes pontjain fél naposnál hosszabb áramkimaradások is vannak, melyek alatt az emberek aggregátorokkal termelnek maguknak elektromosságot. Az emelkedő energiaárak miatt már az ukrajnai konfliktus előtti hónapokban is a családok 46%-a fogta vissza generátorának működését, 22% pedig teljesen leállította azt. Megfelelő tömegközlekedés hiányában a libanoniak nagy arányban közlekednek magán- vagy bérművekkel, az emelkedő árak miatt viszont idén az emberek 75 százaléka a korábbinál ritkábban szállt autóba.³¹ Az energiaárak növekedése a telekommunikációs és vízügyi szolgáltatókat is áremelésre kényszerítette 2021-ben és egyelőre csak találgatni lehet, hogy az orosz-ukrán konfliktus miatt bekövetkező áremelkedés miatt bekövetkező hiányt honnan fogja pótolni az ország.

Egyiptomban Abdel Fattáh esz-Szíszi 2014-es hatalomra kerülése óta már öt alkalommal, legutóbb idén február elején emelték az egyébként államilag szabályozott üzemanyagárakat.³² A növekvő árak rövidtávon komoly károkat okozhatnak az egyiptomi államnak, és növelhetik az ország kiszolgáltatottságát stratégiai gazdasági partnere, Szaúd-Arábia irányába. Középtávon viszont Egyiptom profitálhat is a válságból, ha képes lesz Európa egyik gázszállítójaként megerősíteni a pozícióját. Kairó régóta dolgozik a megállapodáson Ciprussal és Görögországgal a kelet-mediterrán térség gázkincseinek kitermeléséről, Egyiptomban történő cseppfolyósításáról és szállításáról. Emellett Egyiptom Libanonnal és Jordániával is megállapodáson dolgozik azok vezetékén történő gázellátásának biztosításáról.³³

Rövid távon az olaj- és gázimportőr arab országoknak reményt jelenthet, hogy noha az orosz energiaexport egyelőre nem esik szankciók alá, Európa már alternatív források után kutat. Az egyre súlyosabb gazdasági nehézségekkel és valutahiánnyal szembenező Moszkva így új piacot

---

³⁰ REUTERS 2022b.

³¹ L'ORIENT TODAY 2022.

³² AL-MONITOR 2022.

³³ ARAB NEWS 2022.

kényszerül keresni energiahordozóinak, amelyeket akár a világpiaci áron alul is kínálhat a vevőinek.

5. A TURIZMUS VISSZAESÉSE

2021-ben a nemzetközi orosz turisták 6%-a Dubait, 10%-a Egyiptomot, 45%-a pedig Törökországot választotta úticélként.³⁴ A fenti országok így jelentős visszaeséssel számolhatnak. Törökországban 2021-ben 4,7 millió vendégéjszakát töltek oroszok, 2,1 milliót pedig ukránok, együttesen a külföldi turisták 27,3%-át adva. Ankara így most közel 30%-os csökkenést prognosztizál a turizmusban.³⁵

Egyiptomban az orosz és ukrán állampolgárok a vendégek 40%-át adják. Elmaradásuk súlyosan érinti az egyiptomi gazdaságot, miután a Covid-19 járvány alatt már így is 844 ezer utaztatásban és turisztikában dolgozó ember veszítette el a munkáját. 2021-re a bevételek a járvány előtti szintre álltak vissza, de előrejelzések szerint idén a háború miatt 1,5 millió orosz és ukrán turista marad majd el. Sharm el-Shaikh és Hurghada szálláshelyei már most 50%-os visszaesést jegyeznek.³⁶ Az emiatt növekvő munkanélküliség súlyos társadalmi és belpolitikai feszültségeket okozhat.³⁷

6. A BIZTONSÁG ALAKULÁSA SZÍRIÁBAN ÉS LÍBIÁBAN

Bassár al-Aszad szíriai elnök orosz segítséggel stabilizálta hatalmát és szerezte vissza az ország területének kétharmadát a különböző felkelő frakcióktól. Nem véletlen, hogy a szír rezsim Vlagyimir Putyin február 22-i bejelentését követően azonnal elismerte a két kelet-ukrán megye függetlenségét, majd a háború kitörését követően is támogatásáról biztosította Moszkvát.³⁸

Szíria biztonsági helyzetének alakulását elsősorban Moszkva és Ankara viszonya befolyásolja. A két hatalom 2020 márciusában eszközölt ki tűzszünetet Damaszkusz és az ország észak-

---

³⁴ TASS 2022.

³⁵ DAILY SABAH 2022.

³⁶ MEMO 2022a.

³⁷ THE WORLD BANK 2022.

³⁸ SANA 2022.

nyugati területeit ellenőrző lázadók között, ami többé-kevésbé tartja magát. Az ENSZ Törökországban keresztül jelenleg havi 2,4 millió embert segít az Idleb megyében.³⁹ A nemzetközi szervezet havi ezer teherautónyi segélyt juttat el a rászorulókhöz, melynek 85 százaléka a Bab al-Hawa határátkelőn keresztül érkezik. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2165-ös döntése értelmében a nemzetközi segélyszállítmányok jelenleg 2022 júliusáig rendelkeznek mandátummal az átkelő használatára.⁴⁰ Ezt követően az állandó ENSZ BT tagsággal rendelkező Oroszország könnyen megakadályozhatja annak meghosszabbítását, ezzel humanitárius válságot okozva.

Törökországban 2023-ban választások lesznek, a kormányzó AK Párt pedig a gazdasági válság, a szíriai menekültek jelenléte és egyéb okok miatt jelenleg vesztesre áll az ellenzékkel szemben. Recep Tayyip Erdogan elnöknek ezért nem áll érdekében kiélezni a viszonyt Moszkvával, amelytől búzájának kétharmadát, gázszükségleteinek pedig felét vásárolja. Ezzel is magyarázható, hogy noha Ankara NATO szövetségesei nyomására az 1936-os montreux-i egyezményt alkalmazva lezárta a Boszporuszt minden olyan orosz hadihajó előtt, mely nem tartozik a fekete-tengeri flottához, a külügyminiszter határozottan kijelentette, hogy nem tervezik akadályozni a fekete-tengeri flotta mozgását. Ankara a gazdasági szankciók életbe léptetésétől is vonakodik, miközben magát béketeremtőként pozícionálva közvetít Kijev és Moszkva között.

A Törökországgal való viszony megromlása és a szíriai helyzet nyílt eszkalációja Moszkvának sem áll érdekében, mivel az ukrán front megnyitásával kevesebb erőforrása maradt a hatásos válaszra, így a status quo akár számára kedvezőtlen irányba is elmozdulhat. Oroszország közép, illetve hosszú távú gyengülésével Damaszkusz másik szövetségeseinek, Iránnak a befolyása erősödhet meg, illetve a lavírozó rezsim felgyorsíthatja két éve zajló konszolidációját az arab országok irányába.

Líbiát szintén közvetlenül érintheti a konfliktus. Oroszország fizikailag is jelen van az ország keleti felében, ahol a Khalifa Haftar tábornok körül gyülekező erőket támogatja. Noha erőforrás híján Moszkvának a líbiai helyzet eszkalációja sem áll érdekében, emellett az egyes tripoli-

---

³⁹ RELIEFWEB 2021a

⁴⁰ RELIEFWEB 2021b.

tániai csoportokat támogató Törökországgal sem szeretné kiélezni a viszonyt, rövidtávon fennáll a veszélye a Líbiában tartózkodó afrikai migránsok „fegyveresítésének”, amivel az orosz vezetés a vele szembenálló európai és NATO-országok kormányainak próbálhat kellemetlenségeket okozni. Amennyiben viszont középtávon Líbia rivális frakciói megegyezésre tudnak jutni, az ország ismét Európa fontos gázszállítójává válhat, ezáltal az orosz-ukrán konfliktus nyertese is lehet.⁴¹

7. ÖSSZEGRZÉS

Az orosz-ukrán háború hosszútávú gazdasági következményei egyelőre nem megjósolhatók. A 2008-as pénzügyi válság azonban bebizonyította, hogy az olaj- és gázkincsekkel nem rendelkező arab országok erősen kiszolgáltatottak a nemzetközi környezet alakulásának. A gabona, azon belül búza árának emelkedése súlyos terheket ró a gazdaságilag egyébként is gyenge lábakon álló országok költségvetéseire, a kenyér és más alapvető élelmiszerek fogyasztói árának emelkedése pedig további tízmilliókat sodorhat az éhezés szélére Algériában, Tunéziában, Egyiptomban, Szíriában, Libanonban és máshol, ezzel komoly biztonsági kihívások elé állítva a kormányokat. Az olaj világpiaci árának emelkedése hasonlóan súlyos következményekkel járhat, miközben a turizmusból származó bevételek visszaesése Törökországban és Egyiptomban a munkanélküliség, ezáltal a társadalmi elégedetlenség növekedéséhez vezethet.

A 2011-es felkeléssorozat óta az arab rezsimek a korábbiaknál szigorúbban lépnek fel a hatalmukat megkérdőjelezőkkel szemben. Az „arab tavasz” országaiban autokrata visszarendeződés zajlott le, és mára már a sokáig demokratikus sikertörténetnek tartott Tunéziában is csorbultak a politikai jogok. A növekvő társadalmi feszültségek miatt a migrációs kedv várhatóan rövid és középtávon növekedni fog. A romló gazdasági helyzetből adódó társadalmi elégedetlenség miatt a tendencia várhatóan folytatódni fog. Ez viszont tovább növeli a fiatal lakosság kedvét az illegális migrációra, aminek visszaszorítása érdekében az európai országoknak szorosan együtt kell működniük az autokrata rezsimekkel és gazdaságilag is támogatniuk kell azok stabilitását.

---

⁴¹ TRT WORLD 2022.

FORRÁSOK:

ACAPS (2017): *Syria Humanitarian needs in Afrin*. 2021.03.03. Forrás: https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20200302_acaps_short_note_syria_huamitarian_needs_in_af-rin.pdf (Megtekintve: 2022.03.06)

AHRAM ONLINE (2022): *Egypt reviews plans to cope with Ukraine crisis' impact on wheat imports, tourism, petroleum prices*. 2022.02.24. Forrás: <https://english.ahram.org.eg/News/461661.aspx> (Megtekintve: 2022.03.06)

AL-JAZEERA (2021): *Syrian refugees' plight in Lebanon 10 years after the uprising*. 2021.03.19. Forrás: <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/19/syrian-refugees-in-lebanon-ten-years-after-the-uprising> (Megtekintve: 2022.03.06)

AL-MONITOR (2022): *Egypt raises fuel prices*. 2022.02.04. Forrás: <https://www.al-monitor.com/originals/2022/02/egypt-raises-fuel-prices> (Megtekintve: 2022.03.06)

ALTAYAR (2022): *Morocco prepares for a rise in wheat prices due to the war in Ukraine*. 2022.02.24. Forrás: <https://atalayar.com/en/content/morocco-prepares-rise-wheat-prices-due-war-ukraine> (Megtekintve: 2022.03.06)

ARAB NEWS (2022): *Government spokesman: Energy price rises due to Russia-Ukraine crisis will benefit Egypt*. 2022.02.27. Forrás: <https://www.arabnews.com/node/2032786/middle-east> (Megtekintve: 2022.03.06)

ARABIC NEWS (2021): *Tunis tatawaqqa'u 16,4 milyoun qintar min al-huboub khilal al-mawsim al-zira'iyy al haliyy*. 2021.07.02. Forrás: http://arabic.news.cn/2021-07/02/c_1310038744.htm (Megtekintve: 2022.03.06)

BBC (2022): *Ukraine conflict: Oil hits \$113 a barrel despite emergency measures*. 2022.03.02. Forrás: <https://www.bbc.com/news/business-60557077> (Megtekintve: 2022.03.06)

BLOOMBERG (2021): *Lebanon's Inflation Rises to Highest Globally as Crisis Deepens*. 2021.09.21. Forrás: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-09-21/lebanon-s-inflation-rises-to-highest-globally-as-crisis-deepens> (Megtekintve: 2022.03.06)

BLOOMBERG (2022): *Chicago Wheat Surges by Exchange Limits as Attack Risks Supplies*. 2022.02.24. Forrás: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-02-24/food-inflation-risks-balloon-as-prices-of-wheat-to-palm-oil-soar> (Megtekintve: 2022.03.06)

CAIRN (2013): *Understanding the Social and Economic Aspects of the Arab Uprisings*. Forrás: https://www.cairn-int.info/article-E_CRII_061_0011--understanding-the-social-and-economic.htm (Megtekintve: 2022.03.06)

DAILY SABAH (2022): *Turkey's tourism sector to pay price for Russia-Ukraine war*. 2022.03.02. Forrás: <https://www.dailysabah.com/business/tourism/turkeys-tourism-sector-to-pay-price-for-russia-ukraine-war> (Megtekintve: 2022.03.06)

EIU (2022): *Global economic implications of the Russia-Ukraine war*. 2022.03.03. Forrás: <https://www.eiu.com/n/global-economic-implications-of-the-russia-ukraine-war/> (Megtekintve: 2022.03.06)

EUROPEAN COMMISSION (2021): *Statistics on migration to Europe*. Forrás: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en (Megtekintve: 2022.03.06)

FRANCE 24 (2021): *Lebanon to demolish blast-hit silos over safety fears*. 2020.11.05. Forrás: <https://www.france24.com/en/live-news/20201105-lebanon-to-demolish-blast-hit-silos-over-safety-fears> (Megtekintve: 2022.03.06)

FRANCE 24 (2022): *Arabs fear for wheat supplies after Russia invades Ukraine*. 2022.02.26. Forrás: <https://www.france24.com/en/live-news/20220226-arabs-fear-for-wheat-supplies-after-russia-invades-ukraine> (Megtekintve: 2022.03.06)

GDO (2021): *Drought in Syria and Iraq*. 2021.04.11. Forrás: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDODroughtNews202104_Syria_Iraq.pdf (Megtekintve: 2022.03.06)

GLOBAL INITIATIVE (2022): *Losing Hope: Why Tunisians are leading the surge in irregular migration to Europe*. 2022.01. Forrás: https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2022/01/GI-TOC-Losing-Hope_Tunisia-Report-2021.pdf (Megtekintve: 2022.03.06)

GRO INTELLIGENCE (2022): *North Africa Wheat Imports Could Jump as Region Battles Drought*. 2022.01.18. Forrás: <https://gro-intelligence.com/insights/north-africa-wheat-imports-could-jump-as-region-battles-drought> (Megtekintve: 2022.03.06)

HELLENIC SHIPPING NEWS (2021): *Algeria 2021/22 wheat imports seen at 8 mln tonnes*. 2021.10.21. Forrás: <https://www.hellenicshippingnews.com/algeria-2021-22-wheat-imports-seen-at-8-mln-tonnes-usda-attache/> (Megtekintve: 2022.03.06)

IFRC (2021): *Syria crisis: 10 years on, humanitarian situation is worse than ever*. 2021.03.04. Forrás: <https://www.ifrc.org/ifrc/press-release/syria-crisis-10-years-on-humanitarian-situation-is-worse-than-ever> (Megtekintve: 2022.03.06)

INDEPENDENT (2021): *Failed state: Nearly 80 percent of households in Lebanon do not have food or money to buy food, warns UN*. 2021.07.01. Forrás: <https://www.independent.co.uk/news/world/lebanon-food-shortages-un-poverty-b1876211.html> (Megtekintve: 2022.03.06)

JORDAN INGO FORUM (2021): *Walk the Talk Report*. 2021.03. Forrás: <http://jordaningoforum.org/2021/04/20/walk-the-talk-2021/> (Megtekintve: 2022.03.06)

L'ORIENT TODAY (2022): *Fuel dependent Lebanon faces global oil market chaos in wake of Russia's invasion of Ukraine*. 2022.02.24. Forrás: <https://today.lorientlejour.com/article/1291694/fuel-dependent-lebanon-faces-global-oil-market-chaos-in-wake-of-russias-invasion-of-ukraine.html> (Megtekintve: 2022.03.06)

MEMO (2022): *Fears grow that Russia invasion of Ukraine will hit Egypt's tourism sector hard*. 2022.03.01. Forrás: <https://www.middleeastmonitor.com/20220301-fears-grow-that-russia-invasion-of-ukraine-will-hit-egypts-tourism-sector-hard/> (Megtekintve: 2022.03.06)

MIDDLE EAST EYE (2020): *Nearly half of young Arabs have considered leaving their country*. 2020.10.07. Forrás: <https://www.middleeasteye.net/news/arab-youth-middle-east-leaving-country> (Megtekintve: 2022.03.06)

RELIEFWEB (2021a) *Recent Developments in Northwest Syria and RAATA*. 2021.07.08. Forrás: <https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/recent-developments-northwest-syria-and-raata-situation-report-no-28> (Megtekintve: 2022.03.06)

RELIEFWEB (2021b): *Security Council Extends Use of Border Crossing for Humanitarian Aid into Syria*. 2021.07.09. Forrás: <https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/security-council-extends-use-border-crossing-humanitarian-aid-syria> (Megtekintve: 2022.03.06)

REUTERS (2020): *Syria needs up to 200,000 T of wheat per month to meet shortfall: minister*. 2020.10.18. Forrás: <https://www.reuters.com/article/syria-wheat-idUSKBN2730IN> (Megtekintve: 2022.03.06)

REUTERS (2022a): *Ukraine crisis-led gas price surge revives demand for inflation hedges*. 2022.02.28. Forrás: <https://www.reuters.com/business/energy/ukraine-crisis-led-gas-price-surge-revives-demand-inflation-hedges-2022-02-28/> (Megtekintve: 2022.03.06)

REUTERS (2022b): *Higher oil prices to hit Tunisian public finances, official says*. 2022.02.25. Forrás: <https://www.reuters.com/article/tunisia-finances-idAFL8N2V068L> (Megtekintve: 2022.03.06)

REUTERS (2022c): *Turkey's economic woes are hurting Erdogan - polls*. 2022.01.11. Forrás: <https://www.reuters.com/markets/europe/turkeys-economic-woes-are-hurting-erdogan-polls-2022-01-11/> (Megtekintve: 2022.03.06)

SAIS REVIEW (2015): *Did We See It Coming?: State Fragility, Climate Vulnerability, and the Uprisings in Syria and Egypt*. Forrás: https://muse.jhu.edu/article/582525/pdf?casa_token=u_r0TcC_DYYAAAAA:d5lByJwFBwItXGCm7pK-3WmrCvo1F7-15K2zQWhyqS4s--Bgg9fBw3LjgYv9GbJKoeBmAis9TA (Megtekintve: 2022.03.06)

SANA (2022): *President al-Assad: Russia does not only defend itself, but it defends the world and humanity*. 2022.02.25. Forrás: <http://sana.sy/en/?p=264582> (Megtekintve: 2022.03.06)

SOCIAL EUROPE (2021): *Refugees fleeing Lebanon look to Europe*. 2021.10.21. Forrás: <https://socialeurope.eu/refugees-fleeing-lebanon-look-to-europe-but-europe-looks-away> (Megtekintve: 2022.03.06)

STATISTA (2021): *Annual wheat production in Egypt from 2010 to 2021*. 2021.11.02. Forrás: <https://www.statista.com/statistics/972549/egypt-wheat-production/> (Megtekintve: 2022.03.06)

STATISTA (2022): *Youth unemployment rate in selected world regions in 2015 to 2020*. 2022.02.16. Forrás: <https://www.statista.com/statistics/269640/youth-unemployment-rate-in-selected-world-regions/> (Megtekintve: 2022.03.06)

TASS (2022): *Association of Tour Operators reveals number of trips overseas by Russians in 2021*. 2022.02.15. Forrás: <https://tass.com/society/1403599> (Megtekintve: 2022.03.06)

THE NATIONAL NEWS (2022): *Lebanon seeks US aid to buy \$20m wheat a month as Ukraine war hits supply*. 2022.03.01. Forrás: <https://www.thenationalnews.com/mena/2022/03/01/lebanon-seeks-us-help-to-import-wheat-in-move-away-from-ukraine-market/> (Megtekintve: 2022.03.06)

THE WORLD BANK (2022): *Unemployment, youth total (% of total labor force ages 15-24)*. 2022.02.08. Forrás: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.1524.ZS?locations=EG> (Megtekintve: 2022.03.06)

TRT WORLD (2022): *Can Libya become the EU's energy supplier following the war in Ukraine?*. 2022.02.25. Forrás: <https://www.trtworld.com/magazine/can-libya-become-the-eu-s-energy-supplier-following-the-war-in-ukraine-55108> (Megtekintve: 2022.03.06)

UNICEF (2018): *85 per cent of Syrian children in host communities in Jordan live in poverty*. 2018.02.26. Forrás: <https://www.unicef.org/press-releases/syrian-children-jordan-poverty-unicef> (Megtekintve: 2022.03.06)

USDA (2021): *Ukraine Grain Transportation*. 2021.04. Forrás: <https://www.ams.usda.gov/sites/default/files/media/UkraineMarch2021.pdf> (Megtekintve: 2022.03.06)

WASHINGTON INSTITUTE (2019): *Illegal Migration of Algerian Youths: A Haunting Problem*. 2019.03.14. Forrás: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/illegal-migration-algerian-youths-haunting-problem> (Megtekintve: 2022.03.06)

WFP (2021): *WFP Syria Country Brief*. 2021.01. Forrás: <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000137073/download/> (Megtekintve: 2022.03.06)

WORLD BANK (2020): *World Bank - UNHCR MENA Study: COVID-19 Compounding Misfortunes*. 2020.12.17. Forrás: <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/83865>

(Megtekintve: 2022.03.06)

WFP (2021): *Twelve million Syrians now in the grip of hunger, worn down by conflict and soaring food prices*. 2021.02.17. Forrás: <https://www.wfp.org/news/twelve-million-syrians-now-grip-hunger-worn-down-conflict-and-soaring-food-prices>

(Megtekintve: 2022.03.06)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András Imre

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Sayfo Omar, 2022

© Migrációkutató Intézet, 2022

ISSN 2677-1780